

ser. 313(9)

00-15

AM/8/5

I. Kgoudi Mpe

K34/5

1/3
b

Calander and other data time reckoning from Ndepo's Tribe
Dinakô tša Ngwaxa

1 Kxwedi Mpoitlô. Maxareng a kxwedi ye xo tloxa ka letšatšī la 20 xo fihla xo la 26 ba lebelela xo dula xa Naka. Naka ke naledi e ka thokô ya Borwa mo leratadimeng. Ke naledi e taxang xo feta tše ding, tše di leng theng le ya phirimana. Sekxopetsana. Ya Mesô e bitšwa Mphatlalatsane. Naledi ena Naka matšatšing ao ke šatšeng ke a boletše e a lebelelwa. Me mohla e dulang, e tuka ka kxabo e kxolo e ke ke mollô. E bonwa e sale ka mesô ka lekautwana. E a e bonang pele o a e xoelela a re: Naka iu? Ke moka o ya xo e bexa Mošatê. E hlokometšwe kudu ka xo ba ke ka yeona xo tsebyaxo xore ngwaxa ke o mo byang. Di Ngaka di tsoxêla nokeng xo hlatšwa dithlako. Xe ngaka e fihla e thšolla dithlako ka ka meetseng ya ditaboxa ya thselela ka moše xe e boya e a di olela e tšama e di reta e ya xa.

Xe di boole ka moka di tla xo bexela kxoši Maô a di thlako, tsa kxopela kxoši xore xo thixwe ngwaxa. Banna ba botša kxoši xore xo rongwe Mašoboro, xo rema dithokxola xo kxaya difata.

Thlakola June (Malehoa-phefô July) Ka yeona xo lešwa Moxwang. Xe ba feditše xo buna Mašemong. Kxoši e rapa dingaka xo tla xo laola moxwang. Kxomo di a tšwa tša ya Mokatong xe ba boya Mokatong, Masoxana le Methepa ba hlwa ba bina koša. Bare byale le wele. Mamašela kxohlô Pulana la xa Mokotlo bore xo sa le nanare o lla. Ba hwetša ba eja! Thelele fiso o tlile. Mohlanka wa xo ja kudu o tla ja eng? Mašiši a se na thšemo.

2 Maboathše o tlile Kxatontonana tšīê. Mamatwa a Malau kxope se tšea le noka Mpara ea šetšexo Madipa šala xa botse Mabêle a Moxwaka 'na re rea xo ja thšueu thšueu. Sexwere seatama naxa le xa Matlala se se xona. Xa xo na mo se sexo xona le botšiše Moono le Mamathula le re batho le ba tloxetše kae? Mamathula are re ba tloxetše Maphošane ba bolawa. Xe ba ryalo

Masoxana aa bina ba kxoketš^é Mekxô^rô maotong. Meth^epa yeo e hlakela. Ka moso xo lešwa Moxwang, xo bulelwa dikxomo di ya xo ja hahlaka a mabê^{le} mašimong. E a lešang pele moxwang oa laolwa o lefišwa kxomo. ke kxošⁱ. Xo tloxa ka kxwedi ya Mopitlô wa naka xo fihla ka Malehwa-fihefô, ke Marexa Sele^mo se thoma ka kxwedi ya Phupu. (August) Matšⁱma aa rerwa ka Morenare wa pelo tš^a balemi, le badiš^a ba dikxomo Letš^ema le a laolwa September, letš^ema xe le e tš^wa, Kxošⁱ e bitš^a banna le dingaka xo tla xo laola letš^ema. Ba re xo laola ba re xa xo ise xo lahla thokxola, e lahlwa ke mang le mang yeo dithlako di ka mo nthš^{ang}. Xe dithlako di re xo hlabye dithlaka di hlabya pele xo se xo byalwe, xe xo se byalo basadi ba ya xo lema xe peu e laotš^{we}. Dithlaka di hlabya thš^emong ya Kxošⁱ October kxwedi ya Nguetšⁱ a moxale November, Dibatsela. Ka yeona xo tsongwa Phalana. Lehlabula. December Molotš^{ana}. Ka yeona xo longwa lehlabula. Ka mokxwa owo Masoxana le methê^{pa}, ba nthš^a dikxomo e se boš^{ixo} di ya Mokatong; Ditswetšⁱ di tloxela mabotlana ke di tš^wêla ba šⁱana natš^o.

3 Xe ba fihal xae, ba hwetš^a banna le basadi ba ba laletš^e; e a šⁱang ba bang, o a rêt^{wa}. Ya ba mabyalwa a hlotlilwe, Kxomo e a hlabywa, xo xangwa dikxomo. Masoxana le, Meth^epa ba hlwa ba bina koš^a ba e ja nama le lebese. Banna bona ba e nwa byalwa. Kxale masoxana a be a sa nwe byalwa; E hlwa ele mokete o moxolo, mantš^{ibua} basadi xe ba e tš^wa maš^emong, ba tla le lerotse la xo loma, le a sexwa, ke ba loma ka xo hlatlamana, xo thoma ka kxošⁱ xo fihlela xo e monyenyane, Ka xo na e a ka lomang. Ngwaxa pele xa kxošⁱ ya xaxwe. Ke ka mokxwa oo xo beng xo bonala boxošⁱ bya basotho. E a beng a ka loma pele xa kxošⁱ o lefišwa pholo. Xe xo lomilwe, lehlabula le a lewa.

February Lexojwe. La mpa le modula, mabê^{le} a a tswala. (March) Mahlohlokwe. (April) Ke kxwedi ya Senakane. (April) Scroto Nthole. Ke mothopo wa Senakane, Senakane ke naledi

3cont

e e êtang naka pele. Lebaka leo le bitšwa Seruthwana. Naka ke yeona e e kxaolang ngwaxa ya ba ya o thoma.

Ba Kxalabye ba mpoditseng ba dumelana byalo dikxwedi le Mabakeng a ngwaxa xo tee le mešomô ya ôna

- I Jafta Teme
- II Saïmon Leputle
- III Ignk Mpê